

J. F. Struensee og Enevold Brandts afskedstale

Taler

Johann Friedrich Struensee
Statsmand
Enevold Brandt
Hofmand

Dato

28. april 1772

Sted

Østre Fælled

Omstændigheder

Johan F. Struensee og Enevold Brandt blev i 1772 begge idømt dødsstraf for magtmisbrug og majestætsfornærmelse. I forbindelse med deres henrettelse holdte de den følgende fælles afskedstale.

En viis Søn glæder sin Fader, men en daarlig Søn er sin Moders Bedrøvelse.

Misbrugte Forstand! du ulyksalige Gave, du blinde Veiledere og bedragelige Anfører, hvor styrter du ikke dine Følgesvenne i tusinde Farer?

Lidenskaberne og Sandserne ere de Jerlys ved hvilke du udleder dem i Vellysternes sumpige Moradser! du lærer Hiertet at tænke stolt og tryk i sin Stolthed, gaaer Mennesket frem efter den Rette-Snor, som utøilede Begierligheder ugudelige og grundløse Hensigter, med en ind bildt Forsigtighed har udspendt, men som ti Slutning bliver den snare, der indhilder ham selv.—

Du indbilder Mennisket at du kan gjøre ham ret skarpseende, og under den Indbildning binder du ham et Dække for Øinene, igiennem hvilket han hverken seer sin Gud, sin Pligt, sin Troe, sin Død og Dom, og blind foragter, trodser spotter og beleer han det han ei seer.— Alt hvad han seer, er sig selv, sin Lyst, sin Villie og Behag, blind mod hine forgaber han i sig dette, han attraaer dets uindskrænkede Opfyldelse, deri lover, deri synes du falske Fornuft, at være ham en trofast Haandtlanger!

Du bereder ham en Dvaledrik, hvormed han til en Tid dysser og gjør slumrende Samvittigheden, og medens den sover, iler du rolig til dit ønskes Maal, glad ved at du ei forhindres af denne ubehagelige Vækkere.—

Du opthroner den blinde Fornuft, du opleder den Afgud et Navn, du kalder ham en stærk Aand, under dette Navn dyrker du ham ved dit eget forfængelige Hiertes Alter.— Aldrig har du saasart soret denne Tyran Huldskab og gjort en Pagt med denne Afgud, førend alt hvad den sande Guds Dyrkelse paabyder, ansees som Fordomme og beleses som de svagere tænkendes Phanthasier og Pøbelens Aag.—

Helligdommen bliver dig en Latter, Gudsdyrkelsen et Abespil, du beleer først Dyrkelsen og siden den som dyrkes. Du indseer: at en Gud, som Gud nødvendig maatte være retfærdig, men Retfærdigheden var dig en Skræk, herfra maa dit Hierte løsrives.— Din Afgud, den falske Fornuft maa hielpe, den er ved Haanden, den viser dig Verdens Bestyrelse, du seer paa den med dine tilbundne Øine, du opdager, adskillige Ting, hvis Mangler (thi du seer dem enkelte og ei i sin Sammenhæng) lærer dig at gjøre Slutninger, af hvilke du udleder, Retfærdigheds, Almagts ja Muligheds Contraster, alt dette siger du: strider imod en Gud, thi er der ingen Gud. Din Slutning er snart færdig, thi du ønsker den selv saaledes, og naar du begynder din Undersøgning om en Gud, gjør du den ligesom med dette Forord: ”Jeg vil sige eder, min Siæl, min Fornuft Begreb og Tankeævner! at jeg vil undersøge om der er en Gud, men det maa I vide, Udfaldet af eders Undersøgning maa blive dette, at der er slet ingen!” —

Hvad Under at da Udfaldet svarer til dit ønske, og at du saa let overbevises om at der er ingen Gud, i det mindste ingen saadan, som du kan have Aarsag at frygte eller undsee dig for?

Naar Hiertet en og anden gang synes at Modsigte det, er du snild nok for at see det an for de Fordomme, som ved Opdragelsen var indprentede, men de, de pukke forgiæves imod din stærke Aand.

Nu er alt Skridtet gjort; ingen Gud, ingen Troe, ingen Bevægelses Grund til at iagttage Pligter! løs fra de Guddommelige, er du enda meere løs fra de Borgerlige Forbindelser.—

Uden Gud, uden Troe, uden aandelig og verdslig Forbindelse, hvad er du nu?

Du er dig selv dit Alt! dine Betragtning ger begynde fra dig selv og endes i det samme Punkt. Din egen Ære, Fornøjelse, Villie, Lyst og Hensigt, er den Cirkel, som beskriver dig ganske. —

Fra denne Omkreds drager du adskillige Stræger, en kalder du Ære, en Magt, en Rigdom, en Fornøjelse, og Middelpunktet hvori de sammenstøder er Egenkierlighed. —

Den som ingen Gud har at elske, den som ei elsker sin Næste, uden for saavidt han kan være ham nyttig i hans Hensigters Befordring, Hvem skulde han vel elske uden sig selv?

Men den som er selv sin Gud, sin Diævel, sit Et og Alt, som ingen har at frygte, hvilken Misgjerning skulde være ham afskyelig naar han enten kunde bedække, eller forsvare den?

Intet Tempel, ingen Trone, ingen Helligdom, ingen Ret, er sikker for saadant et Menneske, naar han jager efter sine ønsker. At bestiale og berøve andre, kalder han som en Forsigtig, at udøve den Omsorg man skylder sig selv. At myrde, kalder han at rydde af Veien de Hindringer som møde ham.

Mennesket og Bestet ere i hans Øine lige betydelige Skabninger, den høie Aand hvorved han troer sig at være ophøiet over andre, lærer ham at ansee det første med samme Ligegyldighed som det sidste.

Han troer det er hans Pligt allene at befordre sin egen Fornøjelse, og alt hvad som er i Veien for den er hans Fiende.

At kuldkaste Throner, forstyrre Lande, og Riger, vende op og ned paa alle Indretninger, det er smaae Ting for ham, naar kuns hans egne Hensigter derved beforders, og jo formasteligere hans Foretagender ere, jo større Ære troer han derved at indlegge sig, og paastaaer hele Verden skal beundre hans stærke Aands Mirakler.

Alle Dyder ere for ham Chimærer og Ord-Spil, og deres Udøvere kalder han Skinhellige eller Gøglere. Han har revet sig løs fra alle de Pligter som binde Siælen, og han fornægter alle dem som endog ere Virkninger af Naturen.

Intet Baand er ham helligt, han kiender ei det som binder Børn til Forældre, mindre det, som binder en Underdan til sin Konge, og hans høie Aand som maa være fuldkommen fri og aldeles uindskrænket, anseer det allerfødteste og

behageligste Dydens Baand, for en Tvang, en Indskrænkelse, fom ei kan rime sig med hans fri Siel.

Kort, i at giøre og lade, erkiender han ingen anden Tvang, end den som ligger i Haus Hensigters Natur, og som han mellem hvert maa taale, for igiennem dem at komme, til sit Øiemeed.

Hvad skulde nu vel være et saadant Menneske umueligt at foretage, naar enten Hovmod, Begierlighed eller Vellyst ansporede ham? Skulde han betænke sig paa at opofre sin Ven, ja sin Broder, til sine Hensigter, skulle han Han grues for at myrde, ja end det diende Barn ved Moderens Bryst, naar han troede, det var ham i Veien? Nei, ingen Grusomhed var Ham ugiørlig, og aldrig kan al den Grusomhed nævnes, som jo kunde begaaes af en Guds, Troens og Dydens saa aabenbar og afsagt en Fiende.

Saadanne, ja, saadanne Mennesker ere vi; hvor blues Hiertet ved denne Tilstaaelse, og hvor gruer Sielen ved denne Erindring.

Vee os, o vee os, at ei denne Egenkundskab før havde veiledet os.

Værdigste Læsere! vi maa desværre! og vi vil bekiende: at det Foregaaende er en livagtig Afbildning paa os selv, vi have forhaanet Gud, Dyd og Ret.

Tænk vi have, — o! skielv hver Læsere ved denne Tanke! — Tænk vi have opløftet Morderhaand imod Herrens egen Salvede! — Det kolde Morderjern, har i min (Brandtes) Haand, nærmet sig til Kongens Hals, for tilligemed den at afskiære hans dyrebare Levetraad. Ja tænk, det gik saa vidt, at jeg værre end Efter tilforladelig Beretning, skal det ved den i høieste Ret afsagde Dom og Procedure, Løverdagen en rasende Furie, beskadigede hans Hals og Tvende nærværende Børns Raad, indkalde andre til Redning, imedens denne fromme, denne iegode Konge, denne store Menneskeven, værgrede sig imod mig, som

en Morder-Engel, der var helvedsindet og umenneskelig nok, for at vilde myrde den, (Hvis Kierlighed jeg nu erindrer med de bitterste Angers Taarer,) hvis Liv Millioner trofaste Underdanere vilde og burde købe med sit eget.

Og jeg ulyksalige (Struensee,) jeg har luret paa de Retfærdiges, paa den retskafneste Dronnings og den uforligneligste Prinses, Kongens Moders og Broders Liv. — Begge have vi stræbt at rane det Riges Æble, som i oldenborgiske Stammes Haand igiennem Seclers Tid har floreret og udbredet den livsaligste Lugt. — gen den 25 April 1772 vare bleven bekiendtgjort at Brandt paa saa skiendig en Maade har vildet myrde Kongen.

At Struensee har luret paa Droningens og Prints Friderichs Liv, skal samme Tid og Stæd (alt efter deres egen Tilstaaelse) vare bleven bekiendt. Efterretningen haves fra paalidelige Folk, og er meget sandsynlig. —

Vi havde tiltænkt Dannemark, det fæleste Stød, som den gruesommeste Haand kan tilbringe det ømmeste Hierte. —

Det Hierte Blod, som i de redelige Underdanere altid er varmt for Kongen og hans Huus, havde vildet flyde som stride Bekke, naar Troeskab skummende af en retfærdig Forbittrelse, havde antastet Morderne og Forræderne, os og vore Tilhængere, med det hevrende Sværd! hvi har ei vore Hjerter forhen skielvet for dette Oprin, da vi alt vare færdige til at optrække Forhængen for det?

Er da altid en silde Fortrydelse Frugten af det misbrugte Vid og den falske Forstand!

Ja vist, ikke endnu og maaskee aldrig, havde vi angret vore Misgierninger, dersom ikke den retfærdige Himmel havde nedstyrtet os i dette velfortjente Mørke og dersom ei den evige Naade i dette Mørke havde i vore Hierter ladet opklare den evige Sandheds Lys. —

Vi have bespottet Gud, foragtet hans Ord trædet alle guddommelige og borgerlige Love under Fødder og det med en langt større Frækhed og Fornøjelse, end hine Saulus traadde paa Guds Martyrs Klæder. —

Vi bekiende det med Blusel men Oprigtighed og denne sande Oprigtighed beder vi maa være takkelig for Verden, ligesaa vist som den er behagelig for Gud!

Retfærdigste Gud! her knæle da for dig de allergroveste og uværdigste Syndere! ikke Maria Magdalena, hvis Syndesmittet Siæl var syv Diævles Bolig, var nær saa syndefuld som vi. Hoffærdigheds, Gierrigheds, Løstgængers, Utroeskabs, Mords, Røvs, Bespottelses og syv Gange syv onde Aander havde Bolig i vor Siæl. — Alvidende Gud! du seer vore Hjerter og seer at vi ei betjene os af nogen Hykkedragt, vi have fnysset imod dig med en Paulo men Herre, Herre! annam os med den boedfærdige Paulo. Dit Straffes og Forfærdelses Lyned haver omringet og forfærdet os, du haver med lydelig Røst spurgt os: hvorfor vi Have forfulgt dig og din hellige Herrens Salvende? — O! en evig Tordenrøst har indtrent i vor Siæl, den har forfærdet os, og havde med et nedstyrtet os i den velfortjente Afgrund, dersom ikke din Barmhertighed havde opholdt os, med at indskyde i os en Haabets Straale, en Straale af det Haab, som opliver Sielen med de evige Forjættelser.

O! du ofte forhaanede Sandhed! o! du evige Ord, o! du tidt bespottede Frelser. Tandem vicisti Gallilæe, dvs. omsider har du vundet, du Gallilæer! sagde hiin frække rommerske Keiser, som bespottede dig. — Men vi, vi sige det, med Læber brændende af Andagt, vi sige det, med Læber brændende af Andagt, vi sige det med en glad Overbeviisning, og da du Tornekronede vandt, da tabte Helvede sin Seier og Døden sin Braad, da udfoer af vore Siele de Legioner Dievle, som igiennem vor Røst have talet Bespottelser imod dig, og din Elskelige, vor David.

Du har vundet, du har overvundet os, og den Seier er vor Salighed, du har gjort vore steenhaarde Hierter bløde som Vox, og beqvemme til at imodtage det Naades Inseigl, som din Langmodighed har vildet indtrykke paa os, til vor evige Frelse.

Barmhertige Gud! hvor ere dine Naades-Veie forunderlige, os som i vor Tryghed, vor Sikkerhed og Velgang neppe havde tænkt paa dig, os har du ydmyget, og da vi vare nær ved at gjøre det Skrit, som havde ført os til evig

Fordærvelse, da standsede du os mit i vore Synders Løb, og bragte os til den Elendighed, den Elendighed for Verden, den Elendighed os, som vist havde været Galdebitter, dersom ei vore erkjendte, bekiendte og angrede Synder, havde blandet vor Malurt med den himmelske Sødhed.— Den Sødhed have vi fundet i Bitterhed, den Honning i Ædderen, og aldrig havde vi lært at kiende dig, dersom vi ei havde lært først at kiende os selv. Nu kiende vi da Verden, os selv, og vor Gud. Verden kiende vi som bedragelig, os selvsom skrøbelig, ja de allerskrøbeligste, men dig, dig vor Gud! kiende vi ei allene som retfærdig, som en fortærendes Ild imod Synden, men vi kiende dig tillige som al Naades og Barmhertigheds Kildeveld. Saa stor er ingen Synd, at jo din Barmhertighed er større, om vore Synder vare (og det ere de,) blodrøde, da kan dog din Barmhertighed gjøre dem Snehvide, thi du er Gud, ene for du kan tilgive, og du, du er større i din Naade end i din Dom.

tilgiv os da, o Gud! det vi have brudt imod dig og imod Verden, dog! vi have i alle Ting forbrudt os imod dig.

Tæl ikke vore Synder, og tilregn ei vore Misgerninger, lad os ei med de knurrende Israeliter nedfare lige i Helvede; men lad os med den bodfærdige Røvere optages i dit Paradiis! lad den Straf som rammer Legemet, være langt borte fra Sielen; straf her, og skaan der; lad os træde Vredens velfortjente Persekar; men lad os tillige deri finde Salighedens og Naadens Drue! Herre, Herre, vend ei dit Ansigt fra os, forstæk os Dødens Qval, og naar vore Pinsler raabe et Fuldragt! da lad Naaden svare: Kommer hid I som ere besværede og jeg vil vederqvæge eder.

Advarsel til de Gienlevende.

Kommer hid I gienlevende Dødelige! og speiler eder i os som giøre saa græsselig et Skridt fra Livet til Døden! et Skridt ligesaa gruesomt som velfortjent! kom hid du haardeste Barbar og sig om du ei maa bevæges, ved at betragte Syndere som forud vide og kunde oversee, den Maade som skal skille Liv og Siæl! kom hid du frækkeste Guds Fornægter og skiælv ved denne Tanke! erindre dig den skrækkefulde Forestilling af fordømte Mennesker, som med sund Helbred og Fornuft, kunde i Forveien indsee og overreigne de Minuter, som skal opløse Livets Baand, ja som enhver Time, synes at høre det forfærdelige Klokkeslags, Knaldren som skal opvække den evige Siæl. —

O! kom du Ugudelige, dn som saa ofte spilfægter med Døden og Dødens Følger kom ind i den Fangnes Fængsel, som opblivel sin Doms Fuldbyrkelse, kom derind den sidste Nat han lever, kom derind just paa den Tid han fuldbyrder den højtidelige Akt, og annammer det Pant, som forsikrer ham om sine Synders Forladelse! See de blege Læber med hvilke han imodtager det purpurrøde Blod, som udsletter hans Dom og Blodskyld! See hvor skielvende han imodtager den sidste Hiertestyrkning! See hvor Tillid og Angest kiempes i hans Siæl, da han annammer den sidste Tærepenning! Tilliden Styrken, det er Naadens Gierning, Angesten skrækker, det er en naturlig Følge af Livets betydelige (og forud seet) dobbelte Tab!

Sig om du ei ved denne Scene maa bevæges, og om ei dette Syn forfærder din Siæl, men lær tillige af denne Betragtning, at forfærdes for dig selv og at afskye den falske Fornuft som forleder dig til det forvovne Skridt, der medbringer saa fortvivlet en Ende! —

Lære alle, lære af os aldrig at give Vantroen Magt og fornægte de guddommelige Sandheder! men om I end have gjort det, da lære tillige af os, igien at omvende eder og søge den beleilige Tid, medens det endnu er Naadens Tid, og medens Gud endnu er at finde! See eder nu alle i Speil paa os og lære at vogte eder for Misgierninger hvis Løn aldrig sover og hvis Ende bliver græsselig! nu have vi forsonet os med Gud, men hvorledes skal vi forsones os med Kongen og Landet?

Mildeste David, frommeste Konge! største Menneskeven, ømmeste Siæl! vort Blod og vor Dom forsoner din og Lovens Retfærdighed, Men lad en Bøn, et

Suk, af de Døendes Læber formilde dig, og naar du er tilfredsstillet, er hele Landet roligt!

Vi ville med Sielen paa Læberne, og i vor sidste Time, bede dette: Herren den almægtige Gud, som haver beskiermet dig imod vore tredske Anslag, som haver gjort vore Misgierninger blotte, og hvis Aand svævede over os med Hevnens tændte Vinger, som Ugudelige, og nu hviler paa vore Læber som Omvendte. Han den Herre, din Gud og vor Gud, din Beskiermere og vor Forbarmere, han velsigne, styre og bevare dig! han pryde dig med Visdom, bliv viis som Salomon! han krone dig med Alderdom, lev saa længe, at vore Misgierninger glemmes, hvor bliver du ei da ældgammel? han giøre dig til al Lyksaligheds, Fornøjelsers Middelpunkt. Han være Juvelen i din Krone, Muren om din Throne, Samfunds-Baandet, som knytter dig til Folket, Folket til dig, og begge til Hans Brøst!

ømmeste Christian! glem vore Misgierninger, lad ei engang Erindringen om dem, krænke Din mageløse og Kongelige Siel.

Du er en Gud paa Jorden, vær Gud lig, forlad og tilgiv, det er din Ære, og det er vores inderlige Bøn, den Bøn besegle vi med vort Blod, og den skal opstige til samme Grendse, som vor Siel.

Herren bevare dig fremdeles fra alle Forførere, Gud lad enhver, som er omkring dig, være som en trofast Jehu, og Herren bestyrke dig i det Forsæt, at høre de Trofastes Raad! Gud lad dine Riger blomstre i Fred, Eenigheds og Velstands Tilvext! dine Underdanere formeres, og deres Lyksalighed blive daglig større, deres Lydighed, Troskab og Kierlighed vedblive, den kan ei forøges, thi den er i højeste Grad.

Velsignede Juliane! dyrebare Frederik! umistelige Moder! trofaste Konge-Broder! lad de Bloddraaber som vidne om det afsieledede Legeme, fyldestgiøre eders retfærdige Vrede, og lad Sielen, lettet ved eders Tilgivelse, des gladere opflyve til Ophav.

Himlen bevare Eder, glædes over og med Kongen, Eders Lykke, Eders Glæde, Eders Velgang være som hans og alles umaadelig stor!

I trofaste danske Underdanere, som af og veed os saa ofte ere blevne

fornærmede og bedrøvede. Tilgive os af Hiertet den Uret vi have gjort Eder; thi hvo rørte Kongen, og ei saarede en Dansk? Vi forestille os det, og vi kan rimeligviis slutte, at I alle med en Mund have raabet Hevn over os, vi have fortjent det, og Eders Raab er retfærdigt. Men lad nu Vreden ophøre ved vor Død, og Hevns Ild svales i vort Blod! betragt os ei i dette Minut som Misdædere; men blot som døende Mennesker, glemme vore Legemer, og tænke paa vor Siel, lad et Herre forbarme dig! geleide den, naar den udfar af vort Legeme, og under os om ei mere, en eneste Medynks-Taare i det samme vi krympe os ved det dødelige Slag. —

Forlade os nu alle, fra Purpuret af indtil Trællen, fra den Graahærdede indtil den Lallende, forlade os alle, store og smaae.

Forlade os i Jesu Navn og for Jesu Skyld, forlade os saa vist, som I selv vente Forladelse, See Eder et Exempel paa os, alle unge og gamle, store og smaa! lær du Kronede, ei at forlade dig paa falske Øientienere, lær du Store! aldrig at blive en Forræder i din Konges Huus! lærer I Gamle betids at advare Eders Børn, og indprente dem den sande ærbødighed for Gud! lærer I Unge at ære og adlyde Eders Forældres Formaninger, paa det I ikke som vi, skal engang føre deres graa Haar med Sorg i Graven! lærer I Ringe ikke at tragte efter en Utilbørlig Ære, paa det I et forblindede af Hovmod, skal nedfalde til Spots, Skams og Skiensels fæleste Afgrund! — Lærer af os alle tilhobe, aldrig at foragte og bespøtte Gud og hans hellige Ord, og Ordets Tienere! —

Tak, milde Christian! for din naaderige og milde Dom! vi havde fortient en værre, Men du er stor, endog som den Retfærdigste, er du stor ved Forlindring! Tak, I trofaste Sielesøgere, som have bragt os vildfarende Faar paa den rette Stie, og saa omhyggeligen lært os at finde den rette Dør til Faarestien, den sande Vei til Livet, i Livets Første Jesu Christo! Herren mangfoldiggjøre Eders Himmelske Sæd i rette Frugter! Herren velsigne Eders Læbers Tale! Gud lad den opbygge tusende Muure og Taarne i Zion, for hver den Steen, vi med vor Mund, Levnet og Exempel have nedbrudt.

Nu rester intet videre, end at vi gjøre det sidste Skrit, og at vi befale os i vor Guds Haand, og det ville vi kortelig og rettelig gjøre, med den tillidsfulde Martyrs Stephani Ord: Herre Jesu annamme vores Aand!

Utøilede Fornuft, bundløse farlig Svelg!

Jeg vil fremsette to ulige Udgangs Veie,

En magelig og skøn gaaer hen til Lasters Leie,

En trang gaaer hen til Dyd! brug nu din Frihed, velg! Du vælger strax den Vei
som er med Roser strød, Den er behagelig indtagende og blød!

Du vandrer sikker frem og kommer til det Sted, Hvor Vellyst magelig paa bløde
Puder hviler, Den Kræsne ved et Bid af Honningkagen smiler, Og veed ei at den
er med lutter Gift bered, Han svælger Viddet, men naar Giften svolner op.

Er Anger i hans Siæl og Blusel i hans Krop!

Du Siælestrikke du forgylte Daarekram!

Du lumpne Tidens Pragt og Verdens Skygges Væsen Hvor er den Viddets Helt
som du ei tog ved Næsen Og i dit Snæregarn til Spot inviklet ham?

Du er en yndig Svig, et selvgiort Velbehag,

Et prægtig Drømmeværk men adeligt Bedrag!

O! Verden o! du har bedraget vores Siæl, Dit blinde Skyggeværk, din taagefulde
Vrimmel, Din Daarskab var vor Lyst, dit Helvede vor Himmel, Du Vellyst vor
Artraae, din Ære vores Vel, Din Glands var Herlighed, din Forskrift vores Lov,
Mm da du herskede, Dyd, Pligt og Sandhed sov! Og da vi vaagnede, da vogned
Angst og Skræk, Da var din Honning bort og Giften blev kun funden, Da var
din Glands et Blink din Herlighed forsvunden Og Levningen af alt, var idel
Grue og Skræk!

Da fulgte Angsters Storm paa din fortrylled Klang Og da brøed Siælen ud i
denne Bedrings Sang!

Mel. Min Siel og Aand opmuntre dig.

O! Himmel hvilket syndigt Mørk Omspender os i Verdens Ørk?

Synds, Død Og Lasters Taage; Hvert Øieblik gjør Kiødet blind, Og hyller
Siælens Øie ind, Naar Troe og Pligt ei vaage Med Andagts Øinelaage?

Thi naar man først foragter Gud Hans Sinai og Torden Bud, Og paa Egypten
tænker, Hvor Kiødets Lyst og kielne Smag, Kan kildre kiødeligt Behag, Da bær
man glad de Lænker Som Synd og Vellyst skiænker!

Men naar det rette Vandrings Spiir Samvittigheden, vaagen blir, Naar Død og
Dom forskrækker, Naar Verden kan ei redde meer, Saar Hevners Torden alt er
nær, Den rædsom Skye optrækker Som Siæl og Hierte strækker.

Da kiendes først o! Gud din Dom Den Straf som svæver runden om Den
Ryggesløses Hoved, Da aabnes først den ømme Byld, Da kiendes først den
Syndeskyld, Som alleting har voved, Da Verden Lykke lovet!

Velan, o Gud! din Dom er kiendt, Du har en Naades Straale sendt, I det
formørked Hierte, Som tryg i Lysters Paradiis, Blev klogt, da du med Straffens
Riis, Det stolte Sind og Legem lærte At bøie sig for Tugtens Snerte.

Velan, med en bodfærdig Aand, Vi kysse Gud din Tugtes Haand, Og os i Støvet
bøie, Tak Gud som lærte os at see, Vort Fald og vor Fordærvelse, Og med et
aabnet Øie At see til Zions Høie!

Der see vi den Forhaanede, Korsfæste, Tornekronede, Iført sin Guddoms Ære,
Der see vi den i Himmel Pragt, Vi tidt har spottet med Foragt, Vi seer ham
naadig være, Og vores Skyld at bære!

Velan, o Jesu! al vor Last

Vor Synd og Skyld paa dig er kast, Ved Bedrings Graad og Draaber Har vi
aftvættet hvad vi kan, Og Resten skal vor Frelsermand Aftvætte, naar vi haaber,
Og trolig ham anraaber Velan, vig fra den skiendet Krop Du Siæl, og stig til
Himlen op I Samfund med din Fader, Din Faber evig iegod, Din Gud som
elsker Troe og Bod, Som vel Misgierning hader Men Synderen forlader!

O! naar den allersidste Dag O! naar det sidste Klokkeslag.

Om Afskeds Timen minder, Naar Livets Soel til Nedgang gaaer, Naar Dødens

Mulm og Mørk opstaaer, Naar sidste Blodstrøm rinder.

Da Siælen Hvile finder!

Kilde

Det Kongelige Bibliotek

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Afskedstale, Oplysningstiden

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/struensee-og-brandts-afskedstale>